

FRANCESC CARRERAS i COSTAJUSSA (1913-1977)

Per Ricard Simó i Bach

Francesc Carreras i Costajussà, -germà de Miquel i Josep-, nasqué a Sabadell el 23 d'octubre del 1913 i morí a Sant Lluís de Potosí (Mèxic) el 26 d'agost del 1977.

Els seus primers inicis escolars els feu a Sabadell al Col·legi de les Escoles Pies i després a l'Escola Industrial d'Arts i Oficis. Els estudis de música els feu a l'Escola Municipal des de 1924 fins al 1932 i sota la direcció del Mestre Josep Masllovet i Sanmiquel.

Des de 1934 a 1936, estudià composició i història de la música, amb el Mestre Enric Morera a Barcelona. Durant aquests anys, composà sis cançons catalanes. També obtingué una Menció Honorífica en un Concurs Internacional de Música, organitzat per la Generalitat de Catalunya, amb l'obra "Suite Amorosa" per orquestra de corda.

Fou en aquest període, que establí relacions artístiques i de gran amistat amb en Frederic García Lorca i amb en Rafel Alberti, que perdurà fins que la mort els separà.

L'any 1931 ingresà en el Centre Cultural Recreatiu de Sabadell, on hi despleguà una gran activitat cultural i musical. L'esmentat Centre, fou fundat pel que més tard esdevindria un excel·lent pedagog i que també fundaria molts anys després, la prestigiosa Escola "Nostra Llar". Ens referim a l'admirat Mestre i amic, Josep Vall i Sabata, que sota el seu mestratge tants i tants ciutadans i universitaris sortiren de les seves aules i que avui honoren molt a la nostra ciutat.

Francesc Carreras, manifestà sempre des de la seva primera joventut, una sensible inquietud per la música, la qual, en el curs de la seva vida, tants triomfs i reconeixaments li proporcionà i que mereixen ésser coneguts pels sabadellencs aimants de la cultura, malgrat que aquests triomfs els assolís lluny de la seva terra nadiua i sota l'escalf humanitari i cultural de les terres mexicanes.

L'any 1939, al finalitzar la guerra civil espanyola, s'exilià, com tants i tants altres amics a França, des de on es traslladà a Mèxic, desembarcant a Veracruz el dia 15 de juny del 1939.

La seva activitat cultural a Mèxic fou extraordinària com ho podem constatar més endavant. Fou Catedràtic de l'Universitat Autònoma de Sant Lluís de Potosí; Director de l'Orquestra de Cambra; Director de l'"Estudiantina" de l'Universitat Autònoma; Director de l'Institut Tecnològic Regional de Sant Lluís de Potosí, etc., etc.

El 18 d'agost del 1968, essent Director de l'esmentada "Estudiantina" Universitaria Potosina, aquesta va obtenir el Primer Premi Nacional.

Les seves obres musicals són moltes, destacant, no obstant, "Meditació a les set paraules", que va tenir un gran ressó en el món musical. Fou

un autèntic forjador de nombroses generacions d'universitaris amants de les arts i molt especialment de la música. La seva obra extensa no ha quedat solament reduïda al camp universitari, sinó que àdhuc, a la majoria d'institucions d'educació mitjana i superior, les quals, es beneficiaren del seu talent pedagògic i de la seva total entrega i dedicació. L'impuls que va donar a l'art en general, no va quedar-se limitat solament a la música, sinó que el va estendre al dibuix i a la pintura, influint a la creació d'entitats acadèmiques a l'esmentada ciutat de Sant Lluís de Potosí.

La seva gran obra, però, fou l'iniciada a l'any 1957 a la ciutat potosina amb una gran campanya humanitària sota el lema de: "La música, com a superació de l'individu". Per millor il·lustrar les nostres paraules, creiem interessant i oportú, reproduir fragments d'escriu publicats al gran diari del centre de Mèxic, "El Heraldo" del dia 4 de febrer del 1972, on podem llegir la valorització de l'obra pedagògica i humanitària d'aquest gran sabadellenc, desplegada en terres mexicanes. Diu així: "Joves abandonats i oblidats per la societat, troben el seu veritable camí i s'incorporen a la societat, gràcies a la tasca realitzada pel gran humanista i excel·lent pedagog Professor Francesc Carreras i Costajussà". "Les classes musicals i el tracte humà i cristià del Professor Carreras, han fet retrobar el bon camí a adolescents i joves que l'havien perdut". "La música com a instrument de superació moral i espiritual, ha assolit resultats magnífics i positius entre els adolescents i joves compresos sota el tutelatge i protecció dels Tribunals Tutelars de Menors". El Professor Carreras, en unes manifestacions fetes a la premsa, diu: Avuí, que tant es parla de drogues, de pornografia de delinqüència, de fills incompresos, i sempre es parla de prevenció en tots els problemes, ¿què es fa pràcticament per aquesta joventut que es troba reclosa en les dependències dels Tribunals Tutelars de Menors? "A ells, que han caigut i necessiten una mà amiga que els ajudi a alçar-se, no els hi neguem la nostra amb amor". "Es a l'any 1957, quan el Professor Carreras, -català de naixement i potosí de sentiment-, formà una orquestra amb 16 joves quasi totalment adolescents que es trobaven a l'Escola de Readaptació del Tribunal Tutelar de Menors". "Es interessant observar que, avuí, aquells adolescents d'ahir, son ja uns homes fets i responsables, els quals, gràcies a la música i a la fe irrompible del Professor Carreras, han meregut l'admiració de tothom, car, molts d'ells, son figures rellevants dintre de la música i particularment dintre la "Sinfònica de Guanajuato" i altres agrupacions musicals". "Allò que en principi, fou una idea que s'imposà el Professor Carreras, es convertí poc a poc, a través de l'experiència, en una passió, amb la qual, anava estudiant les reaccions dels alumnes pels quals s'interessava de manera paternal, observant que cada dia, avançaven més i més, envers la seva total integració a la societat, obtenint tants maravellosos resultats que va esdevenir una teràpia eficient, per la

qual, es feu mereixedor del reconeixament i de la lloança general del Congrés d'Educadors de Sant Germà, que es celebrà a l'Universitat de Puerto Rico, els anys 1959-60, en el que participaren representants de l'Argentina, Brasil, Canadà, Colòmbia, Cuba, Estats Units, Guatemala, Haití, Mèxic, Panamà, Perú, Veneçuela i Xile". "El seu millor premi però, fou el propi reconeixament i gratitud dels seus ex-alumnes, els quals, sempre el feren objecte de tota classe d'atencions, ja que tots reconeixien en el Professor Carreras, no solament el Mestre competent i genial, sinó l'amic comprensiu que tant els estimà i estimulà per ensenyar-los-hi l'art de la música, gràcies a la qual, despertaren els seus sentits anquilosats i sentiren bategar per primera vegada, els sentiments del seu esperit, els quals, els acompanyarien tota la seva vida".

Per completar aquests records biogràfics del nostre admirable i estimat amic, considerem interessant reproduir també, l'adéu pòstum de l'Universitat Autònoma de Sant Lluís de Potosí, al seu dilecte i estimat Catedràtic. Diu així: "La comunitat universitària, els que fòren els seus deixebles i amics i en general el món musical i artístic potosí, digueren l'adéu pòstum al Professor Carreras, mentre les seves despulles eren portades fins a la darrera estada, enmig d'un silenci ple de respecte i veneració que es reflectia en els rostres de tots els presents".

Aquestes són a gran pinzellades, els comentaris de la premsa mexicana, envers el nostre malaguanyat i admirat compatriota FRANCESC CARRERAS I COSTAJUSSÀ.

Les proves d'estima i condolència per la pèrdua del gran humanista i excel·lent pedagóg, són extensives, segons hem pogut constatar a través de la premsa mexicana que ens ha estat facilitada.

Amb el propòsit de no fer-nos reiteratius, ens limitarem a dir, que Francesc Carreras, fou un sabadellenc exemplar que deixà molt alt i honorat el nom de Sabadell i el de Catalunya, com ho feu igualment el seu germà Miquel.

Per culpa d'una guerra civil de mal record, que ells, no provocàren ni desitjàren, ambdós, moriren lluny de la seva ciutat natal que tant estimaven, per morir, l'un -Francesc- en terres mexicanes de Sant Lluís de Potosí, i l'altre, -Miquel- en terres lleidatanes enceses pel foc de la guerra, a Torres de Segre.

Les seves despulles, quedaran sempre en el record de tots els que el tractàrem i serà recordat amb amor i estima, per la seva gran obra humanitària i pedagògica realitzada al llarg de la seva vida.

Nosaltres, com a sabadellencs i amics entrenyables, el retindrem sempre en la memòria, com en aquells anys joves i llunyans que compartíem l'escalf civic-cultural del nostre inoblidat Centre Cultural Recreatiu, en el qual, somniàvem un món millor, ple de pau i amor, com el que ell ara gaudeix.

Orquestra de Cambra de Sant Lluís de Potosí, composta per alumnes del Professor Francesc Carreras i Costajussà, el qual, veiem en el centre de la fotografia, en una de les seves actuacions a la Casa de Cultura de la ciutat potosina. Es molt important observar que la majoria d'aquests professors són procedents de l'internat del Tribunal Tutelar de Menors, els quals, gràcies a la fe i entusiasme, dedicació i ensenyances del Professor Carreras, són actualment aplaudits, admirats i estimats per la societat i el món musical i intel·lectual.